

Teza: uchylene orzeczenia sądu I instancji

Jeżeli uzasadnienie orzeczenia sądu I instancji nie wyczerpuje przesłanek określonych w art. 424 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, taka obraza przepisów postępowania może mieć wpływ na treść orzeczenia, co skutkuje koniecznością jego uchylecia.

Sygn. akt: WO-107/17

ORZECZENIE

z dnia 3 listopada 2017r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Andrzej Hryniewicki /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Tomasz Fox

SWSD Robert Staszewski

Protokolant: Aneta Stefańska,

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Jarosława Sobótki,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 listopada 2017 r. sprawy radcy prawnego Zbigniewa Burego,

obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w związku z:

1. art. 3 ust.2 ustawy o radcach prawnych i art. 120 §1 i §2 Kodeksu spółek handlowych oraz w związku z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. oraz z art.11 ust.1 i ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego uchwalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r.;

2. art. 3 ust.2 ustawy o radcach prawnych i art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. oraz z art.11 ust.1 i ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego uchwalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r.;

3. art. 3 ust.2 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. oraz z art.11 ust.1 i ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego uchwalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r.;

na skutek odwołania obwinionego radcy prawnego Z. B. z dnia 7 czerwca 2017r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt: OSD/KR 14/17,

orzeka:

1.

uchyla zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie z dnia 26 września 2016 r. sygn. akt D 37/2016 w całości i przekazuje sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania;

2.

rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.200,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście) pozostawia do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie.

UZASADNIENIE

W następstwie skargi (“wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu Z. B.”) pokrzywdzonego G. S. z dnia 22.12.2015r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, skierowała do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie (OSD) wniosek - sygn. akt R1/16/2 - z dnia 22 lutego 2017r. (sygn. akt R1/16/2) o ukaranie radcę prawnego Z. B. , obwinionego o to, że:

1. począwszy od bliżej nieustalonego dnia w 2010 roku do nadal uchyla się od nieudostępnienia dokumentów i wglądu do ksiąg i dokumentów spółki (...) Spółka komandytowa wspólnikowi G. S., a to w szczególności do udzielenia wyjaśnień dotyczących: adresu spółki i jej danych kontaktowych, miejsca przechowywania jej ksiąg rachunkowych, osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych spółki i innych zatrudnionych w niej osób; stanu interesów i bieżących spraw spółki, faktu i terminowości składania deklaracji podatkowych oraz uiszczania składek na rzecz ZUS za okres od 2010r. do chwili wydania postanowienia SR dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie Wydział XI Gospodarczy KRS z dnia 24.03.2016r. KR XI Ns.Rej. KRS 30216/15/966; zawartych umów w przedmiocie prowadzonej działalności spółki (umowy rachunków bankowych, umowy kredytowe, umowy ubezpieczenia, umowy zawarte z klientami, oświadczenia, porozumienia w tym przedmiocie itp.); dokumentów księgowych stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego spółki za lata 2010-2014 (bilans, rachunek przepływów pieniężnych, rachunek zysków i strat, dodatkowe informacje, salda i obroty wszystkich kont, środki składające się na aktywa trwałe spółki, zaciągnięte zobowiązania itp.), tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu nadanym załącznikiem do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. – do dnia 30 czerwca 2015r.) oraz art. 11 ust.1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu nadanym załącznikiem do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. – począwszy od dnia 1 lipca 2015r.) obydwu w zw. z art. 120 k.s.h.;

2. działając jako komplementariusz spółki (...) spółka komandytowa w K., nie wypełnia obowiązków komplementariusza i działając imieniem spółki uchyla się od zapłaty kwoty głównej 119.351,22 zł na rzecz wspólnika G. S. wraz z odsetkami i kosztami procesu, pomimo zobowiązania Spółki do zapłaty tej kwoty wyrokiem zaocznym SR w K.Wydział IX Gospodarczy z dnia 15 kwietnia 2014r. sygn. akt IX GC 1143/13, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu nadanym załącznikiem do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. – do dnia 30 czerwca 2015r.) Sygn. akt: WO – 107/17

oraz art. 11 ust.1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu nadanym załącznikiem do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. – począwszy od dnia 1 lipca 2015r.);

3. działając jako komplementariusz spółki (...) spółka komandytowa w K., nie wypełnia obowiązków komplementariusza i działając imieniem spółki uchyla się od zapłaty kwoty głównej 65.000 zł na rzecz spółki (...) Spółki Akcyjnej. KRS (...) oraz ustawowych odsetek i kosztów procesu wskazanych w nakazie zapłaty z dnia 7 stycznia 2014r. sygn. akt (...), tj.

Sygn. akt: WO – 107/17

popęnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu nadanym załącznikiem do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. – do dnia 30 czerwca 2015r.) oraz art. 11 ust.1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu nadanym załącznikiem do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. – począwszy od dnia 1 lipca 2015r.).

Orzeczeniem z dnia 24 kwietnia 2017r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie w sprawie sygn. akt (...) - uznał obwinionego radcę prawnego Z. B. winnym zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych wymienionych w punktach 1-3 orzeczenia i wymierzył obwinionemu w punkcie I orzeczenia :

3.

za pierwsze przewinienie dyscyplinarne karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres 2 lat oraz karę dodatkową zakazu wykonywania patronatu na okres lat czterech,

4.

za drugie przewinienie dyscyplinarne karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres jednego roku oraz karę dodatkową zakazu wykonywania patronatu na okres lat czterech,

5.

za trzecie przewinienie dyscyplinarne karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres jednego roku oraz karę dodatkową zakazu wykonywania patronatu na okres lat czterech,

i wymierzył karę łączną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres dwóch lat oraz dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na okres lat pięciu. W punkcie II orzeczenia OSD obciążył obwinionego zryczałtowanymi kosztami postępowania w kwocie 3000zł.

Sąd I instancji w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia wskazał, że ustalony stan faktyczny sprawy nie budzi żadnych wątpliwości, a obwiniony dopuścił się wszystkich zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych. Przy wymierzaniu kary Sąd I instancji wziął pod uwagę wielość przewinień dyscyplinarnych i ich charakter oraz że obwiniony świadomie nie wypełniał nie tylko obowiązków na niego nałożonych jako współnika spółki oraz obowiązków na niego nałożonych orzeczeniami sądowymi, ale też nie wypełniał obowiązków względem organów samorządu zawodowego w trakcie prowadzonego wobec niego niniejszego postępowania dyscyplinarnego, a od radcy prawnego z długoletnim doświadczeniem w zawodzie – jakim jest obwiniony - wymaga się godnego i uczciwego wykonywania zawodu. Obwiniony zaś sprzeniewierzył się podstawowym zasadom wykonywania zawodu radcy prawnego i wartościom i obowiązkom etycznym radcy prawnego. Według OSD orzeczona kara będzie wystarczająca dla korekty zachowania obwinionego, zaś ewentualne orzeczenie kary pozbawienia wykonywania zawodu winna być stosowana w ostateczności - a wobec obwinionego byłaby nazbyt dotkliwa.

Od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Krakowie odwołanie z datą sporządzenia 26 maja 2017r. (wpływ 30 maja 2017r.) na niekorzyść obwinionego wniósł pokrzywdzony G. S., nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, a zaskarżając przedmiotowe orzeczenie w części orzeczonej kary i wnosząc o zmianę wysokości orzeczonej wobec obwinionego kary "na okres aż zrealizuje zarzucone mu w orzeczeniu czyny, a wymienione w punktach 1,2,3, ewentualnie ustalenia co najmniej 8 letniego zakazu wykonywania zawodu i 15 letniego zakazu wykonywania patronatu. W uzasadnieniu pokrzywdzony wskazał na niewspółmierność orzeczonej kary do przewinień obwinionego, ich charakteru i ilości.

Odwołanie od tego orzeczenia z datą sporządzenia 7 czerwca 2017r. (wpływ 13 czerwca 2017r.) wniósł także obwiniony zaskarżając je w całości na swoją korzyść, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

I. naruszenie przepisów postępowania:

1.

art.6 w zw. z art 74 §1 i art. 175 §1 k.p.k. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż za nieposzanowaniem zasad etyki zawodu radcy prawnego świadczy fakt, że w toku postępowania przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym i OSD obwiniony nie stawiał się na wezwanie i nie składał wyjaśnień co do okoliczności faktycznych sprawy i stawianych zarzutów, podczas gdy przepisy ustawy o radcach prawnych jasno wskazują, że w zakresie nieunormowanym w ustawie do postępowania dyscyplinarnego znajdują zastosowanie przepisy k.p.k., w tym te, które oskarżonemu przyznają prawo do obrony oraz prawo do nie dowodzenia swojej niewinności, w tym prawo do odmowy składania wyjaśnień i udziału w postępowaniu.

2.

art.170 §1 k.p.k. poprzez jego wadliwe zastosowanie polegające na oddaleniu wniosku dowodowego pełnomocnika obwinionego o przeprowadzenie dowodu z wyroku oddalającego powództwo o rozwiązanie spółki wraz z uzasadnieniem, a w konsekwencji przeprowadzenie postępowania w sposób niepełny i skutkujący wadliwym ustaleniem stanu faktycznego,

3.

art. 392 k.p.k. poprzez jego wadliwe zastosowanie i zaniechanie przesłuchania pokrzywdzonego na rozprawie, a poprzestanie na zeznaniach pokrzywdzonego jako świadka złożonych w toku dochodzenia co narusza zasadę bezpośredniości przeprowadzenia dowodów na rozprawie przed sądem orzekającym.

II. Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że obwiniony działając jako komplementariusz spółki nie wykonywał swoich obowiązków względem komandytariusza oraz uchylał się od wykonania powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyroku zaocznego oraz nakazu zapłaty, podczas gdy w toku prowadzonego postępowania sąd I instancji nie ustalił, pomimo wniosku obrońcy, rzeczywistych motywów braku wykonania orzeczeń oraz kwestii wykonywania obowiązków komplementariusza, a w konsekwencji wadliwie ustalił stan faktyczny sprawy i wydał wadliwe rozstrzygnięcie.

III. Naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art.64 ust.1 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych w związku z art.46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 62 Kodeksu w brzmieniach wskazanych w orzeczeniu, poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie polegające na uznaniu, iż obwiniony naruszył swoim zachowaniem zasady etyki, podczas, gdy w toku przeprowadzonego postępowania nie ustalono pomimo dostępności materiału dowodowego okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla sprawy,

- "na wypadek uznania, iż obwiniony jest winny popełnienia zarzucanych mu czynów, obrońca podnosi zarzut niewspółmierności kary do stopnia winy oraz charakteru popełnionego czynu.",

i wnosząc o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie obwinionego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Dyscyplinarnemu, dopuszczenie dowodów wskazanych w uzasadnieniu odwołania na okoliczności tam wskazane.

W uzasadnieniu odwołania, obwiniony uzasadnił zarzuty jak w treści uzasadnienia w tym wskazał, iż sąd I instancji jako jedną z podstaw wymierzenia kary dyscyplinarnej przyjął postawę obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego, co w jego ocenie uznać należy za niedopuszczalne, gdyż przedmiotem obwinienia i czynów nie była

postawa wobec organów samorządu, a zupełnie inne zachowanie, a karę wymierza się za czyn podlegający osądowi a nie za postawę niezwiązaną z czynem karalnym, stąd te okoliczności w ogóle nie powinny być motywem przy wyborze kary w zakresie penalizacji i samej prewencji. Nadto wskazał, iż stan faktyczny ustalony przez sąd I instancji jest ustalony nieprawidłowo, na dowód przytaczając umowę o świadczenie pomocy prawnej z dnia 16 sierpnia 2004r. wraz z aneksem oraz wyrok z dnia 21 lipca 2014r. wraz z uzasadnieniem na okoliczność ich treści, powodów oddalenia powództwa, ustaleń sądu, zawartej umowy, wysokości wynagrodzenia; załączając je do odwołania. Skarżący zarzucił nadto skarżonemu orzeczeniu rażąco niewspółmierność kary wymierzonej obwinionemu w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego deliktu dyscyplinarnego i stopnia winy obwinionego.

Pokrzywdzony G. S. w piśmie "Stanowisko pokrzywdzonego od odwołania obwinionego" sygnowanym datą 26 maja 2017r. z datą wpływu 10 lipca 2017r. odniósł się do odwołania powielając w większości treści odwołania na niekorzyść obwinionego, polemizując ze stanowiskiem obwinionego wyrażonym w jego odwołaniu oraz wskazując, iż dowody wnioskowane przez obwinionego i dołączone do jego odwołania (umowa o świadczenie pomocy prawnej z dnia 16 sierpnia 2004r. wraz z aneksem oraz wyrok z dnia 21 lipca 2014r. z uzasadnieniem) potwierdzają jedynie zarzuty pokrzywdzonego a nie twierdzenia i zarzuty obwinionego z jego odwołania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie (zwany dalej także: WSD) zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego zasługuje na uwzględnienie, ale z innych podstaw niż wskazane w odwołaniu obwinionego.

W ramach zarzutów obwinionego oraz w ramach kontroli instancyjnej WSD wskazuje, iż zgodnie z normą art. 424 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych w uzasadnieniu wyroku (orzeczenia) Sądu I instancji - należy przytoczyć okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze kary za czyny opisane we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i uznane przez Sąd Dyscyplinarny za udowodnione. Nadto zgodnie z normą art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych.

Sąd I instancji w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia ograniczył się jedynie do ogólnego stwierdzenia, iż zarzuty podniesione w skardze pokrzywdzonego znalazły potwierdzenie w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, a następnie wszczętego w sprawie dochodzenia; że ustalenia Rzecznika znalazły potwierdzenie na rozprawie, a okoliczności te (wskazane wyżej w uzasadnieniu k.151 akt -ostatni akapit) nie budzą wątpliwości i zostały dowiedzione zalegającymi w sprawie dowodami, a przywołane fakty potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

Nadto, jak podnosi w odwołaniu obwiniony, sąd I instancji jako jedną z podstaw wymierzenia kary dyscyplinarnej przyjął postawę obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego, co w ocenie WSD uznać należy za nieuprawnione, gdyż zarzuty stawiane obwinionemu nie obejmowały jego postawy wobec organów samorządu.

Tym samym skarżone orzeczenie – jego uzasadnienie nie wyczerpuje wyżej wskazanych przesłanek określonych w art. 424 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, a taka obraza przepisów postępowania mogła mieć wpływ na treść orzeczenia.

Wskazując na zasadność wyżej omówionego zarzutu odwołania i konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości, zbędne jest w ocenie WSD określone w art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych rozważanie dalszych zarzutów odwołania obwinionego jak i zarzutów odwołania pokrzywdzonego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o radcach prawnych oraz art. 437 § 2 k.p.k., art. 438 pkt. 1 i 2 k.p.k., w z art. 74¹ pkt. 1 ustawy o radcach prawnych uchylił w całości orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

O kosztach orzeczone zgodnie z art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych określając ich wysokość i pozostawiając tę kwestię do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu OIRP w Krakowie.